Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

32 761 Verwerking en bescherming persoonsgegevens

Nr. 93 BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 februari 2016

Tijdens de Algemeen Overleggen over telecommunicatie van 12 maart en 1 juli jl. heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over de stappen die ik heb genomen in het kader van transparante privacyvoorwaarden.[1] Daarnaast heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over privacy bij nieuwe technologieën zoals interactieve digitale televisie en het toezicht op gebruiksvoorwaarden van websites. Met deze brief geef ik invulling aan deze toezeggingen.

Privacy-applicatie: Online applicatie voor privacyverklaring

In de kabinetsvisie op e-privacy is aangegeven dat controle van eindgebruikers, transparantie en verantwoordelijkheid van bedrijven de randvoorwaarden zijn voor vertrouwen in de omgang met persoonsgegevens.[2] Uit het onderzoek «Privacy beleving van burgers op het internet» bleek dat de privacyvoorwaarden niet genoeg informatie geven en te lang en te complex zijn.[3] Mijn conclusie is dat er nog een wereld te winnen is bij het opstellen van privacyvoorwaarden die in lijn zijn met de vigerende wet- en regelgeving en die begrijpelijk geformuleerd zijn voor de eindgebruikers.

Mijn ministerie heeft daarom samen met het onafhankelijke publiek-private platform voor de informatiemaatschappij, ECP, het initiatief genomen om goede voorbeelden van klantvriendelijke en transparante privacyvoorwaarden op websites van verschillende bedrijven in kaart te brengen en deze nader te onderzoeken. Hierbij is nadrukkelijk gekeken naar onderwerpen die noodzakelijk zijn voor een volledige privacyverklaring, zoals het doel, het delen met derden, de rechten van de betrokkenen, de bewaartermijn, melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens (voorheen College Bescherming Persoonsgegevens) en beveiligin. Gezien

[1] Kamerstuk 24 095, nrs. 381 en 390.
[2] Kamerstuk 32 761, nr. 49.
[3] Kamerstuk 32 761, nr. 81.

kst-32761-93
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

de omvang en de complexiteit van de uitkomsten is er voor gekozen om de materie te transformeren tot een begrijpelijke, leesbare en juridisch correcte taal en als basis te gebruiken voor een online applicatie waarmee ondernemers op een laagdrempelige wijze een goede (basis) privacyverklaring kunnen genereren.

Met de online applicatie die door deze publiek-private samenwerking is ontwikkeld, is er nu een praktisch instrument beschikbaar voor bedrijven om te voldoen aan hun wettelijke verplichtingen en de transparantie voor eindgebruikers te verbeteren. De ondernemer krijgt in de vorm van een stappenplan met gerichte vragen en verschillende antwoordmogelijkheden te lezen wat ieder wettelijk vereiste betekent. Daarmee wordt bewustzijn gecreëerd over welke zaken op orde moeten zijn en over welke technische of aan persoonsgegevens gerelateerde zaken de ondernemer kennis moet hebben. Na beantwoording van alle vragen wordt een begrijpelijke, leesbare, volledige en juridisch correcte privacyverklaring gegenereerd, die de ondernemer vervolgens op diens website kan plaatsen.

De online applicatie is voorgelegd aan de privacywerkgroep bij ECP en is door mkb-ers en belangenorganisaties uitgebreid getest op bruikbaarheid, transparantie en juistheid. Daarnaast heeft de Autoriteit Persoonsgegevens een aantal suggesties gedaan bij de totstandkoming. De Autoriteit Persoonsgegevens waardeert dit initiatief om bedrijven te helpen begrijpelijke privacyverklaringen op te stellen. Door een transparante privacyverklaring wordt de eindgebruiker adequaat geïnformeerd over hoe zijn persoonsgegevens worden verwerkt en zo in staat gesteld daarnaar te handelen. De Autoriteit Persoonsgegevens benadrukt wel dat bedrijven eerst goed in kaart moeten brengen voor welke doelen zij gegevens verwerken, voordat zij de online applicatie kunnen invullen.

De online applicatie voor de privacyverklaring wordt beschikbaar gesteld via de website veiliginternetten.nl waar zowel burgers als bedrijven voorzien worden van informatie, handreikingen en tips van de Nederlandse overheid en het bedrijfsleven.[4] Ter ondersteuning van ondernemers is er een instructiefilmpje gemaakt. Daarnaast wordt ingezet op het bereiken van het mkb door online bannering op (mkb-)websites en door samenwerking met relevante partijen, waaronder VNO-NCW en MKB Nederland, individuele brancheverenigingen, het Ondernemersplein en de Kamer van Koophandel. Van belang is dat mkb-ers en starters meer bekend zijn met het feit dat een privacyverklaring in de meeste gevallen verplicht is en de privacy-applicatie de ondernemer kan ondersteunen bij de realisatie ervan.

Parallel hieraan blijf ik met de sector werken aan de doorontwikkeling en de aanpassing van de online applicatie om nog beter in te spelen op de behoefte van zowel eindgebruikers als ondernemer, met name het mkb. Verdere verbeteringen worden enerzijds ingegeven door de aankomende wijziging van de Europese privacyregelgeving[5] en anderzijds door de feedback en nieuwe ideeën van belanghebbenden. Ik zie veel toegevoegde waarde in nieuwe functionaliteiten zoals pictogrammen die de bezoekers in een oogopslag laten zien hoe het privacybeleid van die ondernemer is vormgegeven. Ook is een Engelstalige variant denkbaar zodat dit initiatief ook op Europees niveau kan worden ingezet.

---

[4] URL: https://veiliginternetten.nl/privacyverklaring.

[5] Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (algemene verordening gegevensbescherming).

Ik heb er vertrouwen in dat deze privacy-applicatie bijdraagt aan het vergroten van het privacybewustzijn van ondernemers en aan het creëren van transparante privacyverklaringen voor klanten en websitebezoekers. Door het beschikbaar stellen van de privacy-applicatie wordt het voor ondernemers makkelijker een privacyverklaring op te stellen en aan de wettelijke verplichtingen te voldoen, in het bijzonder voor het mkb en start-ups.

Een eerste quick scan naar de effecten van de privacy-applicatie heeft uitgewezen dat de administratieve lasten in ieder geval met enkele miljoenen worden verminderd voor nieuwe ondernemingen en voor ondernemingen die wijzigingen doorvoeren en de privacyverklaring daarom willen aanpassen of (opnieuw) opstellen. Doordat de privacy-applicatie het gemakkelijker maakt voor de ondernemer om een privacyverklaring op te stellen, zal het aantal bedrijven met een verklaring naar verwachting verder toenemen. Om deze positieve regeldrukeffecten gericht in kaart te brengen ben ik voornemens hiernaar een nader onderzoek te laten verrichten.

Privacy bij nieuwe technologieën zoals Smart TV

In het Algemeen Overleg over dataretentie en privacy van 25 maart 2015 heb ik toegezegd uw Kamer te informeren of nadere voorwaarden nodig zijn ten behoeve van het waarborgen van de privacy bij nieuwe technologieën zoals smart TVs (een tv die je kunt verbinden met het internet en die je hierdoor toegang geeft tot interactie met de tv en online content).[6] De Autoriteit Persoonsgegevens heeft in 2013 onderzoek gedaan naar smart TVs en geconcludeerd dat sprake is van het plaatsen en uitlezen van informatie op de apparaten, deels met behulp van cookies.[7] Hiervoor is op grond van artikel 11.7a van de Telecommunicatiewet geïnformeerde toestemming vereist. Omdat hierbij tegelijkertijd ook een verwerking van persoonsgegeven plaatsvindt, moet er ook een grondslag in de Wet bescherming persoonsgegevens zijn. In het geval van cookies waarmee het kijkgedrag wordt vastgelegd, is de enige rechtsgeldige grondslag ondubbelzinnige toestemming.

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft recent onderzoek gedaan naar de verwerking van persoonsgegevens via interactieve digitale televisie. Hierbij is sprake van tweerichtingsverkeer en is het mogelijk om het kijkgedrag te observeren, te analyseren en profielen op te stellen. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft geconcludeerd dat dat uitsluitend mag als de aanbieder de klanten daarover helder, volledig en specifiek genoeg informeert en dan pas om ondubbelzinnige toestemming vraagt.[8] Data over bijvoorbeeld het kijkgedrag zijn immers persoonsgegevens van gevoelige aard en kunnen een indringend beeld geven van iemands gedrag en belangstelling. In het licht van dit toestemmingsvereiste en het feitelijk toezicht dat door de Autoriteit Persoonsgegevens op naleving wordt uitgeoefend, acht ik op dit moment geen nadere voorwaarden nodig.

---

[6] Kamerstuk 33 870, nr. 4.

[7] CBP, Onderzoek naar de verwerking van persoonsgegevens met of door een Philips smart tv door TP Vision Netherlands B.V., openbare versie rapport definitieve bevindingen, juli 2013, URL: https://cbpweb.nl/sites/default/files/downloads/pb/pb_20130822-persoonsgegevens-smart-tv.pdf.

[8] CBP, Onderzoek naar de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot of door het gebruik van interactieve digitale televisiediensten van Ziggo, openbare versie rapport definitieve bevindingen, 28 april 2015, URL: https://www.cbpweb.nl/sites/default/files/atoms/files/onderzoek_ziggo.pdf.

Toezicht op gebruiksvoorwaarden van websites

In het Algemeen Overleg over telecommunicatie van 12 maart 2015 heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over de praktijk van het toezicht op de omgang met privacy in gebruiksvoorwaarden van websites. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft mij te kennen gegeven dat naleving van de informatieplicht in internet- en technologieonderzoeken in haar toezicht een grote rol speelt. In de beleidsagenda's van de Autoriteit Persoonsgegevens van 2013, 2014 en 2015 is transparantie als belangrijk thema gedefinieerd. Onder meer het onderzoek dat de Autoriteit Persoonsgegevens heeft uitgevoerd naar de wijziging van de privacyvoorwaarden van Google alsmede het lopende onderzoek naar de wijzigingen van voorwaarden door Facebook zijn hier voorbeelden van. De Autoriteit Persoonsgegevens zet een breed en gevarieerd instrumentarium in om naleving van de wet te bevorderen. Naast grotere onderzoeken, zoals de twee genoemde, is te denken aan de inzet van alternatieve instrumenten zoals de zogeheten «quick wins», waarbij door middel van kortdurende interventies verantwoordelijken de wet gaan naleven, normoverdragende gesprekken en gesprekken met brancheorganisaties. De Autoriteit Persoonsgegevens is een onafhankelijke toezichthouder die zelf bepaalt waarnaar het onderzoek doet.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp